

Nikad nisam bio ni u jednoj stranci. Nikad se nisam bavio politikom. Ona se svaki dan bavila sa mnom, jedno vrijeme, za studija, i doslovno.

Ovaj sam put odabrao jednu stranku. Ne zato što će pobijediti - jer neće - nego zato jer mi se čini da jedina drži kontakt s ovim vremenom. Ljudi, probudite se, XXI. je stoljeće!

Stranka je nastala 2006. godine u Švedskoj od ljudi isprva samo računalnih zanesenjaka u nevladinoj organizaciji Piratski ured, kao reakcija na policijsku raciju računalnih poslužitelja koja je bila motivirana političkim pritiskom iz inozemstva. Na politički pritisak odgovorilo se ulaskom u politiku.

Danas ima oko 70 piratskih stranaka i političkih pokreta u svijetu.

Nije slučajno što je ona nastala u Švedskoj, jer u nordijskim zemljama još od 1995. godine vlast uvodi širokopojasni internet kao nacionalnu infrastrukturu. I do posljednjeg najzabačenijeg sela, do posljednje ribarske kućice u fjordu.

Djeca koja su tamo odrasla i u računalnim su komunikacijama »domoroci«, a mnogo starijih su samo »turisti« ne samo da znaju rukovati računalima i mrežom, nego su i svjesni što se s njima može. Znaju njihovu samu prirodu.

Uzeli su si takvo ime - i prije nego je nastala stranka - upravo zato jer su ih stariji proglašavali odmetnicima na onome što su valjda jedini masovno razumjeli kao svoju autentičnu domenu.

Pirati su u politici, međutim, morali učiti. Međutim, pirati su ljudi koji brzo uče, jer onaj tko zaroni u računala vrlo se brzo istrenira za stjecanje znanja. Svejedno kojih, a najprije onih koja su upravo potrebna. I u tome će ih malo tko sustići. Suprotno od predrasuda koje se proizvoljno raspredaju po srednjostrujaškim glasilima kako računala na mlade djeluju tako da ih osamljuju, događa se nešto posve suprotno: brzo se sklapaju veze, brzo i precizno procjenjuju druge i brzo su sposobni dogovoriti se i organizirati akciju. Piratski se pokret tako vrlo brzo proširio po

svijetu, pronašao svoje čvrste zajedničke točke i jednu posve novu vrstu zajedništva ravnopravnih.

Uopće nemaju problema zauzeti se za ravnopravnost svih, a posebno imaju dobar osjećaj za manjine. Uostalom, po nekom kriteriju svakoga se pojedinca može »gurnuti« u manjinu proglašenu po tom nekom kriteriju. I dovoljno je da netko s ne baš najpoštenijim namjerama u neku manjinu upre prstom te je proglasi »neprijateljskom« pa se svatko može naći pod udarom. Neka društva imaju problema s pripadnicima drugih kulturnih, etničkih, rodni, religijskih, modnih, svjetonazorskih opredjeljenja. Pirati nemaju. Shvaćaju kako je svaka konfrontacija s nekom »manjinom« posve neproduktivno gubljenje vremena i snaga. Zapravo je zabluda. Pirati su za gradnju i stvaranje.

ŠTO VEĆA AUTONOMIJU POJEDINCA.

Pirati uopće nemaju problema da bez da trepnu razumiju sve suvremene probleme okoliša, humanog odnosa prema svem životu. Zato uopće nemaju problema da prihvate sve što zeleni pokreti zahtijevaju na temelju znanosti i racionalne analize. I zato u Europskom parlamentu surađuju u zajedničkom bloku sa Zelenima, drugim najmlađim globalnim političkim pokretom koji je iz zaštitara okoliša prerastao u politički pokret koji skrbeći o okolišu ponajviše skrbi za sudbinu čovjeka. I upravo je ta frakcija u Europskom parlamentu ne samo najkonstruktivnija po prijedlozima na svim područjima ljudskoga djelovanja, ignorirajući političke igre i igrice te lobiranja tzv. velikih blokova, nego imaju i najveće učinke po zastupniku.

Piratska je stranka u hrvatskoj registrirana prije točno godinu dana. Prvu su svijeću na rođendanskoj torti ugasili 6. travnja. Sada izlaze na izbore za Europski parlament znajući točno što ondje žele postići: baviti se europskim pitanjima koji imaju utjecaja na sve građane Europske unije. Na domaćoj predizbornoj sceni, pokazalo se je iskustvo kampanje za ove izbore, uz Zelene su jedino Pirati pokazali kako znaju s kojim se razlogom žele naći u Bruxellesu, o čemu se tamo odlučuje i kako se tamo donešene odluke odražavaju na život građana u matičnim zemljama. Međutim, nije im manje stalo i da u obzir uzmu kako će se te odluke odraziti i u drugim zemljama, podnebljima, kulturnim krajolicima.

Pirati se zauzimaju za što veću autonomiju pojedinca. U nju je uvršteno i ono što desno orijentirane stranke posebno izdvajaju poput »ponosa«, »dostojanstva«, osobnosti, svjesnosti korijena, ali i onoga na što upozoravaju lijevo orijentirane stranke, u otporu terorizmu korporacija, o tretmanu ljudi kao krda, o refleksnim težnjama birokracije da se svakome zavuče u novčarku. I u krevet.

DEMOKRACIJE NIKAD NE MOŽE BITI PREVIŠE

Zauzimaju se za posve suprotno: ako Porezna uprava može fiskalizirati u svakom trenutku do posljednje lipe i kumicu na tržnici, nema nikakvog razloga da svaka pojedinost ne bude dostupna o onima kojima je isti taj narod u demokratskom procesu dao posao da ga vodi zastupajući stvarne interese upravo toga naroda. Došlo je vrijeme da se ovakve stranke doista plaše oni političari koji bi od naroda željeli nešto skrivati, uz istodobnu želju da o njemu sve znaju!

Da to nije puka mladenačka tlapnja i kako je, od političara često prezren narod i te kako sposoban odlučivati o svojoj sudbini, pokazuje primjer Islanda gdje su nakon ekonomskoga sloma ljudi stvar uzeli u svoje ruke i ne samo smijenili korumpiranu vlast koja je htjela novcem naroda napuniti džepove bankara koji su se kockali tuđim novcem (i izgubili), nego nisu dopustili da opijeni gnjevom počnu rušiti. I sada Islandani imaju potpuno novi Ustav koji nisu pisali političari i pravnici, nego su u njegovu pisanju - a ne samo formalno provedenoj raspravi - doslovno sudjelovali svi.

Da jedno od piratskih pravila - da demokracije nikad ne može biti previše - dokazuje i što je Estonija bez ikakvih problema izbore prebacila na internet. Sada na izborima komotno mogu glasati i oni kojima se ne ide na birališta, kao i oni koji na birališta nisu izlazili jer im je teško ići bilo gdje.

Ako kojim slučajem, po ovom opisu, doživljavate Pirate kao izvanzemaljce - u neku ruku u tome imate pravo. Ono što nam drugi prikazuju kao stvarnost, kao probleme o kojima se raspreda, a stari su više od pola ili čak više od cijeloga stoljeća, u njima možete pročitati rukopis tih istih koji ne žele da vidite što se događa izvan njihova dvorišta.

VRIJEME JE DA SE PROBUDITE XXI. STOLJEĆU

Ja se osobno sjećam, kao rođen »pedeset i neke« da već sredinom šezdesetih, dvadeset godina poslije »onog« rata, nisam imao ama baš nikakvog razumijevanja za sve koji su se pozivali na neke posebne zasluge u njemu. I na neka posebna prava. Takvi naraštaji odrastaju već danas. Vrijeme je da se probudite XXI. stoljeću. To su generacije koje počinju uređivati svoj svijet i sasvim sigurno ih jako mnogo toga žulja u svjetovima svojih roditelja, djedova i baka.

A isti ti ljudi, kako razumiju da se zajedništvo u Europi lako može urediti da to bude kuća u kojoj se može živjeti ugodno, bez svađe i otimačine, žele urediti i ovaj svoj mali lokalni svijet. I dok mi sanjamo da dobijemo internetski referendum i izbore, hrvatski Pirati razvijaju ne samo program kojim ćete moći birati od kuće (a i na biralištima imaju također internet, za sve koji na taj način žele proslaviti blagdan demokracije), ne samo kako ćete osim strankama svoj glas moći istodobno dati i pojedincu, nego stvaraju sustav u kojemu ćete u svakom trenutku vjerodostojno moći dati glas potpore zastupniku koji u nekom trenutku zastupa baš vaše mišljenje. Makar za njega prije niste glasali. I što ćete nekom drugom moći odmah dati »palac dolje« čim vas iznevjeri. I da to neće biti samo anketa, na koju će političari bahato odmahnuti. Taj program već punom parom radi u samoj Piratskoj stranci u Hrvatskoj, u kojoj se na određeni način on testira, kako bi jednoga dana bio bez naknade darovan cijeloj zajednici.

Jer, politika je zajednica. I selo je zajednica. I grad je zajednica. I država je zajednica. Kad ste to posljednji put osjetili?

MLADOST DUHOM PROGLASITI USTAVNOM KATEGORIJOM

Onako kako pirati ubrzano uče o svemu, tako uče i o ekonomiji, poljoprivredi, poduzetništvu, biologiji, fizici, mehanici. I Piratska stranka je sve manje debatni klub kompjuteraša, nego je zajednica svih koji slično misle, bez obzira na obrazovanost, rječitost, ali i s oprezom prema nasilnicima i laktašima koji bi sami htjeli stisnuti poluge vlasti i držati ih u rukama što duže.

Na sličan su način pronašli i mene. U onome što radim i kako oduvijek razmišljam - otkrili su »staroga« pirata. S gotovo dvaput više godina od prosječne starosti tih tridesetogodišnjaka osjećam se odlično. I ravnopravno. Ni meni, a ni njima ne smetaju moje godine. A meni njihove još manje. Sve što netko kaže i dobro obrazloži, nema razloga da se ne prihvati.

Iako bih se našalio, rekao bih kako će pirati jednoga dana mladost duhom proglasiti ustavnom kategorijom. Onako kako se nekad razumijevalo zajedništvo i solidarnost. Kako su se u takvim sklopovima motiva gradile pruge, tvornice, nasipi, a ne zaboravlja se one koje je zadesila neka nevolja zbog koje ne mogu jednako kao drugi doprinostiti zajednici.